।।ଚତୁର୍ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।।

ବାବାଙ୍କ ହାସ୍ୟ ବିନୋଦ, ଚଣା ଲୀଳା (ହେମାଡପନ୍ତ) ଓ ସୁଦାମାଙ୍କ କଥା, ଅଣା ଚିଞ୍ଚଣିକର ଏବଂ ମୌସିବାଇ, ବାବାଙ୍କ ଭକ୍ତ ପରାୟଣତା

ପ୍ରାରମ୍ଭ : ଆଗାମୀ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଏହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯିବ, ଏହା କହିବା ମଧ୍ୟ ଏକପ୍ରକାର ଅହଂକାର । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅହଂକାରକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଗୁରୁଚରଣରେ ଅର୍ପଣ କରାନଯାଇଛି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସତ୍ୟସ୍ୱରୂପ ପ୍ରାପ୍ତି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଯଦି ଆମେ ଅଭିମାନରହିତ ହେବା, ତାହେଲେ ସଫଳତା ପ୍ରାପ୍ତି ନିଶ୍ଚିତ ।

ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କୁ ଭକ୍ତି କରିବା ଦ୍ୱାରା ଇହ ତଥା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉଭୟ ପଦାର୍ଥର ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ମନୁଷ୍ୟର ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ସ୍ଥିର ହୋଇଯାଇ ଶାନ୍ତି ତଥା ସୁଖ ଲାଭ ହୁଏ । ଏଣୁ ମୁମୁକ୍ଷୁମାନେ ଆଦରସହିତ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କ ଲୀଳାଗୁଡ଼ିକର ଶ୍ରବଣ କରି ମନନ କରିବା ଉଚିତ । ଯଦି ସେମାନେ ଏହିପ୍ରକାର ପ୍ରୟାସ କରିବେ, ଜୀବନର ଧ୍ୟେୟ ତଥା ପରମାନନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତି ସହଜ ହୋଇଯିବ ।

ପ୍ରାୟତଃ ସମସ୍ତେ ହାସ୍ୟରସପ୍ରିୟ; କିନ୍ତୁ ସ୍ୱୟଂ ହାସ୍ୟର ପାତ୍ର ହେବାକୁ କେହି ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ । ଏହି ବିଷୟରେ ବାବାଙ୍କର ପଦ୍ଧତି ମଧ୍ୟ ବିଚିତ୍ର ଥିଲା ।

ଚଣା ଲୀଳା : ଶିରିଡ଼ିରେ ପ୍ରତି ରବିବାର ହାଟ ବସେ । ଆଖପାଖ ଗ୍ରାମରୁ ବହୁଲୋକ ଏହି ଦିନ ଆସି ରାସ୍ତା ଉପରେ ଦୋକାନ ପକାଇ ସଉଦା ବିକ୍ରି କରନ୍ତି । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ ସବୁଦିନ ଲୋକଙ୍କ ଭିଡ଼ରେ ମସଜିଦ୍ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯାଉଥିଲା; କିନ୍ତୁ ରବିବାର ଏପରି ଭିଡ଼ ହେଉଥିଲା ଯେ ନିଃଶ୍ୱାସ ନେବା କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡୁଥିଲା । ଏପରି ଏକ ରବିବାର ଦିନ ହେମାଡପନ୍ତ ବାବାଙ୍କର ପଦସେବା କରୁଥିଲେ । ଶ୍ୟାମା ବାବାଙ୍କର ବାମ ଏବଂ ବାମନରାଓ ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ବସିଥିଲେ । ବୁଟିସାହେବ ଓ କାକାସାହେବ ଦୀକ୍ଷିତ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ହଠାତ୍ ଶ୍ୟାମା ହସିଦେଇ ହେମାଡପନ୍ତଙ୍କୁ କହିଲେ 'ଦେଖ, ତୁମର କୋଟ୍‌ର ବାମପଟରେ ଚଣା ଲାଗିଛି । ଏହା କହି ଶ୍ୟାମା ତାଙ୍କର ଜାମାରେ ମୃଦୁଘାତ କରିବା ମାତ୍ରେ କିଛି ଚଣା ଗଳିପଡ଼ିଲା । ହେମାଡପନ୍ତ ଯେମିତି ପୁଣି ବାମ କହୁଣି ସିଧା କରିଛନ୍ତି; ଆଉ କିଛି ଚଣା ତଳେ ଖସିପଡ଼ିଲା, ଯାହାକୁ ଉପସ୍ଥିତ ଲୋକମାନେ ଗୋଟେଇବାରେ ଲାଗିଲେ ।

ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତ ପରିହାସର ଉପାଦାନ ମିଳିଗଲା ଏବଂ ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଚକିତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ; କିନ୍ତୁ କେହି ବି ଜାଣିନଥିଲେ ସେହି ଚଣା ସେଠାକୁ କିପରି ଆସିଲା ଏବଂ ଏତେ ସମୟ ଯାଏଁ କିପରି ରହିଥିଲା । କେହି ଏହାର ସନ୍ତୋଷଜନକ ଉତ୍ତର ପାଉନଥିଲେ, ଯଦିଓ ସମସ୍ତେ ଜାଣିବାକୁ ଉତ୍ସୁକ ଥିଲେ । ଏହା ଦେଖି ବାବା କହିଲେ

ଯେ 'ଅଣା ସାହେବର ଏକୁଟିଆ ଖାଇବାର ଖରାପ ଅଭ୍ୟାସ ଅଛି । ଆଜି ହାଟ ପାଳି ଏବଂ ସେ ଚଣା ଚୋବେଇ ଚୋବେଇ ଏଠାକୁ ଆସିଛି । ତା'ର ଏହି ଅଭ୍ୟାସ କଥା ମୁଁ ଜାଣେ ଏବଂ ଏହି ଚଣା ତା'ର ପ୍ରମାଣ ଦେଉଛି । ହେମାଡପନ୍ତ ଏହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି କହିଲେ 'ବାବା ମୋର ଏକୁଟିଆ ଖାଇବାର ଅଭ୍ୟାସ ନାହିଁ । ଅଯଥାରେ ମୋତେ ଦୋଷ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ଶିରିଡ଼ିର ହାଟ ଏଯାଏଁ ଦେଖିନାହିଁ କି ଆଜି ଭୁଲରେ ବି ବଜାର ଯାଇନାହିଁ, ଚଣା ଖାଇବା କଥା ଦୂରେ ଥାଉ । ଖାଇବା ସମୟରେ ଯିଏ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଲେ ବି ତାଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନ ବସାଇ ମୁଁ ଖାଏ ନାହିଁ ।'

ବାବା କହିଲେ ତୁମ କଥା ସତ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ପାଖରେ କେହି ନଥିବେ, ତୁମେ କ'ଣ କରିପାରିବ ? ଆଚ୍ଛା କହିଲ, ଭୋଜନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମେ କେବେ ମୋତେ ସ୍ମରଣ କର ? ମୁଁ କ'ଣ ତୁମ ସାଥୀରେ ସର୍ବଦା ନାହିଁ ? ମୋତେ ପ୍ରଥମେ ଅର୍ପଣ କରି ତୁମେ ଭୋଜନ ଗ୍ରହଣ କରୁଛ କି ?

ଶିକ୍ଷା : ଏହି ଉକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବାବା କି ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି, ତାହା ଏଠାରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ, ମନ ଏବଂ ବୁଦ୍ଧି ଦ୍ୱାରା ରସାସ୍ୱାଦନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ବାବାଙ୍କର ସ୍ମରଣ କରିବା ଉଚିତ । ତାଙ୍କର ସ୍ମରଣ ହିଁ ଅର୍ପଣର ଏକ ବିଧି । ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବିଷୟ ପଦାର୍ଥର ଚିନ୍ତା ନକରି ରହିପାରିବ ନାହିଁ । ଏଣୁ ପଦାର୍ଥର ଉପଭୋଗ ପୂର୍ବରୁ ତାକୁ ଈଶ୍ୱରପରାୟଣ କରିଦେଲେ ତା'ର ଆସକ୍ତି ସ୍ୱାଭାବତଃ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ଏହି ପ୍ରକାର ସମସ୍ତ ଇଚ୍ଛା, କ୍ରୋଧ, ତୃଷ୍ଣା ଆଦି କୁପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ଈଶ୍ୱରପରାୟଣ କରି ଗୁରୁ ଅଭିମୁଖୀ କରିଦେବା ଉଚିତ । ଯଦି ଏହାର ନିତ୍ୟାଭ୍ୟାସ କରାଯାଏ ପରମେଶ୍ୱର ଆମର କୁବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଦମନ କରିବାରେ ସହାୟତା କରିବେ । ବିଷୟର ରସାସ୍ୱାଦନ ପୂର୍ବରୁ ବାବାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଧ୍ୟାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାପରେ ବିଷୟ ଉପଭୋଗ ଉପଯୁକ୍ତ କି ନୁହେଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିବ, ଫଳରେ ଆଚରଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଗୁରୁପ୍ରେମ ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ଶୁଦ୍ଧଜ୍ଞାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ଜ୍ଞାନ ଉଦୟ ହେବ ଦୈହିକ ବୁଦ୍ଧି ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଚୈତନ୍ୟଘନରେ ଲୀନ ହୋଇଯିବ । ବସ୍ତୁତଃ ଗୁରୁ ଏବଂ ଈଶ୍ୱର ଅଭିନ୍ନ ଏକଥା ବୁଝିବାକୁ ହେବ ।

ଏହି ପ୍ରକାର ଗୁରୁଙ୍କର ସେବା କରିବା ଦ୍ୱାରା ଈଶ୍ୱର କୃପା ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ନିଶ୍ଚିତ ଏବଂ ତତ୍‌ପରେ ଚିତ୍ତ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଆତ୍ମାନୁଭୂତି ଲାଭ ହେବ । ମୋଟ କଥା ହେଉଛି ଯେ ଈଶ୍ୱର ଏବଂ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଅର୍ପଣ ନକରି କୌଣସି ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗ୍ରାହ୍ୟ ବିଷୟର ରସାସ୍ୱାଦନ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏହିପରି ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଭକ୍ତିରେ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଉନ୍ନତି ଘଟିବ । ଶ୍ରୀ ସାଇଙ୍କର ମନୋହରରୂପୀ ସଗୁଣ ମୂର୍ତ୍ତି ସର୍ବଦା ଚକ୍ଷୁସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରତିଭାତ ହେବ, ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ଭକ୍ତି, ବୈରାଗ୍ୟ ଏବଂ ମୋକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତି ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ

ହେବ । ଧ୍ୟାନ ପ୍ରଗାଢ଼ ହେବା ଦ୍ୱାରା କ୍ଷୁଧା ଏବଂ ସଂସାରର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ବିସ୍ମୃତ ହୋଇଯିବ ଏବଂ ସାଂସାରିକ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷଣ ସ୍ୱତଃ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଚିତ୍ତ ସୁଖ ଏବଂ ଶାନ୍ତି ଲାଭ କରିବ ।

ସୁଦାମାଙ୍କ କାହାଣୀ : ଉପରୋକ୍ତ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସମୟରେ ସୁଦାମାଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସ୍ୱତଃ ହେମାଡପନ୍ତଙ୍କ ସ୍ମରଣକୁ ଆସିଲା, ଯାହା ଏହି ଘଟଣାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରେ । ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତାଙ୍କର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭ୍ରାତା ବଳରାମ ଓ ସହପାଠୀ ସୁଦାମାଙ୍କ ସହିତ ସନ୍ଦିପନୀ ଋଷିଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ରହି ବିଦ୍ୟାଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲେ । ଥରେ କୃଷ୍ଣ ଏବଂ ବଳରାମ କାଠ ଆଣିବା ପାଇଁ ବଣକୁ ଯାଇଥିଲେ; କିଛି ସମୟ ପରେ ଋଷି ପତ୍ନୀ ସୁଦାମାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବଣକୁ ପଠାଇ ତିନିଜଣଙ୍କ ଖାଇବା ପାଇଁ କିଛି ଚଣା ପଠାଇଲେ । ଯେତେବେଳେ କୃଷ୍ଣ ଓ ସୁଦାମାଙ୍କର ଭେଟ ହେଲା, କୃଷ୍ଣ କହିଲେ 'ଭାଇ, ମୋତେ କିଛି ଜଳ ଦିଅ, ବଡ଼ ତୃଷ୍ଣା ଲାଗୁଛି ।' ସୁଦାମା କହିଲେ ଖାଲି ପେଟରେ ଜଳ ପିଇବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଏଣୁ କିଛି ସମୟ ବିଶ୍ରାମ କରିନିଅ ।' ସୁଦାମା ଚଣା ବିଷୟରେ କିଛି ସୂଚନା ଦେଲେ ନାହିଁ କି କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଭାଗ ଦେଲେ ନାହିଁ । କୃଷ୍ଣ ତ କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ, ସୁଦାମାଙ୍କ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହି ସୁଯୋଗ ଦେଖି ସୁଦାମା ଚଣା କାଢ଼ି ଚୋବାଇଲେ । ଅଚାନକ କୃଷ୍ଣ ଉଠିପଡ଼ିବା ପରି ଅଭିନୟ କରି ପଚାରିଲେ 'ଭାଇ, କ'ଣ ଖାଉଛ, କାଡୁ କାଡୁ ଶବ୍ଦ ହେଉଛି ? ସୁଦାମା କହିଲେ, 'ଏଠି ଖାଇବାକୁ ଆଉ କ'ଣ ଅଛି ? ମୁଁ ତ ଶୀତରେ ଥରୁଛି ବୋଲି ଦାନ୍ତ କଡ଼ମଡ଼ ହେଉଛି । ଦେଖ, ମୁଁ ଭଲଭାବରେ ବିଷ୍ଣୁସହସ୍ର ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ ମଧ୍ୟ କରିପାରୁନାହିଁ ।' ଏକଥା ଶୁଣିବା ପରେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ କୃଷ୍ଣ କହିଲେ 'ଭାଇ, ମୁଁ ଏବେ ଏବେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେଖିଲି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଉ ଜଣକର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଯାଉଛି । ଯେତେବେଳେ ତାକୁ ଏହି ବିଷୟରେ ପଚରାଗଲା, ସେ କହିଲା ଯେ 'ମୁଁ ଆଉ କ'ଣ ମାଟି ଗୋଡ଼ି ଖାଉଛି । ଏହାପରେ ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତା କହିଲେ ଏବମସ୍ତୁ । ଭାଇ, ଏହା ତ କେବଳ ସ୍ୱପ୍ନ ଥିଲା, ତେବେ ମୁଁ ଭଲଭାବରେ ଜାଣେ ଯେ ତୁମେ ମୋ ବିନା ଅନ୍ନ ଦାନାଟିଏ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରନାହିଁ । ଥକାବଶତଃ ନିଦ୍ରାଗତ ଅବସ୍ଥାରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଏପରି ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲି ।' ଯଦି ସୁଦାମା ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ସ୍ୱରୂପ ବିଷୟରେ ପରିଚିତ ଥାଆନ୍ତେ ତାହେଲେ ସେ ଏହି ପ୍ରକାର ଆଚରଣ କଦାପି କରିନଥାନ୍ତେ । ଏହି କାରଣରୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ବାଲ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସୁଦାମାଙ୍କୁ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ସଂସାରର କ୍ଲେଶ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ହାତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କିଛି ଖୁଦଭଜା ନେଇ ସୁଦାମା ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଉପହାର ଦେବା ପାଇଁ ଗଲେ ଭଗବାନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନଗରୀ ଉପହାର ଦେଲେ । ଯିଏ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ ନକରି ଏକାନ୍ତରେ ଭୋଜନ ଗ୍ରହଣ କରେ, ସିଏ

ଏହିକଥା ସର୍ବଦା ସ୍ମରଣ ରଖିବା ଉଚିତ । ଶ୍ରୁତି ମଧ୍ୟ ଏହି କଥା କହେ ଯେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଅର୍ପଣ କରି ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ହେବା ପରେ ଭୋଜନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ । ବାବା ବଡ଼ କୌତୂହଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାୟରେ ଏହି ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କଲେ ।

।। ବାବାଙ୍କ ହାସ୍ୟ ବିନୋଦ ।।

ଅଣା ଚିଞ୍ଚଣିକର ଏବଂ ମୌସିବାଈ : ଏବେ ଶ୍ରୀ ହେମାଡପନ୍ତ ଆଉ ଏକ କୌତୂହଳପ୍ରଦ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ପ୍ରଥମେ ହାସ୍ୟରସ ଭଳି ମନେ ହେବ; କିନ୍ତୁ ଜ୍ଞାନର ପ୍ରକୃତ ସାର ଏଥିରେ ନିହିତ ରହିଛି । ଦାମୋଦର ଘନଶ୍ୟାମ ବାବରେ ନାମରେ ଜଣେ ଭକ୍ତ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଡାକ ନାମ ଅଣା ଚିଞ୍ଚଣିକର । ସେ ସରଳ, ସାହସୀ ଏବଂ ନିର୍ଭୀକ ପ୍ରକୃତିର ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । କାହା ପ୍ରତି ଭୟ ନକରି ରୋକଠୋକ୍ କହୁଥିଲେ ଏବଂ ପରିଣତି ପ୍ରତି ଚିନ୍ତା କରୁନଥିଲେ । ବ୍ୟାବହାରିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯଦିଓ ସେ ରୁକ୍ଷ ଏବଂ ଅସହିଷ୍ଣୁ ପ୍ରତୀତ ହେଉଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତଃକରଣରେ କପଟହୀନ ଓ ବ୍ୟବହାରକୁଶଳ ଥିଲେ । ଏହି କାରଣରୁ ବାବା ତାଙ୍କୁ ବିଶେଷ ପ୍ରେମ କରୁଥିଲେ । ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ନିଜ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ବାବାଙ୍କର ଶ୍ରୀଅଂଗ ସେବା କରୁଥିଲେ । ବାବା ତାଙ୍କର ହସ୍ତ କାଠ ରେଲିଂ ଉପରେ ରଖୁଥିଲେ । ରେଲିଂ ଅପରପାର୍ଶ୍ୱରୁ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ବିଧବା ତାଙ୍କର ସେବା କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ନାମ ବେଣୁବାଈ କୌଜଲଗି । ବାବା ତାଙ୍କୁ ମାଁ' ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରୁଥିଲେ ତଥା ଅନ୍ୟମାନେ ମାଉସୀବାଈ ଡାକୁଥିଲେ । ସେ ଏକ ଶୁଦ୍ଧ ହୃଦୟର ମହିଳା ଥିଲେ । ଦୁଇହାତ ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ଚିପି ସେ ବାବାଙ୍କର ଅଂଗମର୍ଦ୍ଦନ କରୁଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେ ତାଙ୍କର ଉଦର ମର୍ଦ୍ଦନ କରୁଥିଲେ, ଏତେ ଜୋରରେ କରୁଥିଲେ ଯେ ପେଟ ଓ ପିଠି ପ୍ରାୟ ଏକାକାର ହୋଇଯାଉଥିଲା । ଏପରି କରିବା ଯୋଗୁ ବାବା ମଧ୍ୟ ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇଯାଉଥିଲେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧ୍ୟାନ ଓ ଭାବ ସହକାରେ ସେ ଏପରି ସେବା କରୁଥିବାବେଳେ ତାଙ୍କର ମୁହଁ ତଳ ଉପର ହେଉଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଅନ୍ୟପାର୍ଶ୍ୱରେ ସେବାମଗ୍ନ ଥିବା ଅଣାଙ୍କ ମୁହଁ ପାଖରେ କେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ମୁହଁ ଲାଗିଯାଉଥିଲା । ମାଉସୀବାଈ ରସିକ ସ୍ୱଭାବର ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁ ପରିହାସପୂର୍ବକ କହିଲେ ଯେ 'ଅଣା ବଡ଼ ଦୁଷ୍ଟ ପ୍ରକୃତିର ବ୍ୟକ୍ତି, ମୋତେ ସେ ଚୁମ୍ବନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ତା'ର କେଶ ତ ପକ୍ୱ ହୋଇଗଲାଣି କିନ୍ତୁ ସାମାନ୍ୟ ଲଜ୍ଜା ଲାଗୁନାହିଁ । ଏକଥା ଶୁଣି ଅଣା ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ କ୍ରୋଧିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେ କହିଲେ 'ତୁମେ କହୁଛ ଯେ ମୁଁ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ଏବଂ ଖରାପ ବ୍ୟକ୍ତି । ମୁଁ କ'ଣ ମୂର୍ଖ ? ତୁମେ ନିଜେ କଜିଆ ଆରମ୍ଭ କରୁଛ ।' ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ଏହାକୁ ବଡ଼ ଆଗ୍ରହରେ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲେ । ବାବାଙ୍କର ତ ଉଭୟଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ନେହ ଥିଲା, ଏଣୁ କୁଶଳତାର ସହ ସେ ବିବାଦକୁ ତୁଟାଇଦେଲେ । ତାଙ୍କୁ ସ୍ନେହପୂର୍ବକ କହିଲେ 'ଏ ଅଣା, ବୃଥାରେ କାହିଁକି

କଳହ କରୁଛ ? ମାଁ'ଙ୍କୁ ଚୁମ୍ବନ କରିବାରେ ଖରାପ କ'ଣ ? ବାବାଙ୍କର ଉକ୍ତି ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ବିସ୍ମିତ ହେଲେ ଏବଂ ଅଣାଙ୍କ କ୍ରୋଧ ଶାନ୍ତ ପଡ଼ିଗଲା । ମାଉସୀବାଈ ମଧ୍ୟ ନୀରବ ହୋଇଗଲେ । ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ବାବାଙ୍କର ଏହି ବିନୋଦ ଭାବର ଆନନ୍ଦ ନେଲେ ।

ବାବାଙ୍କ ଭକ୍ତ ପରାୟଣତା : ବାବା ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଅନୁରୂପ ସେବା କରିବାକୁ ଦେଉଥିଲେ ଏବଂ ଏଥିରେ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ ବରଦାସ୍ତ କରୁନଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଘଟଣାରେ ଦିନେ ମାଉସୀବାଈ ବାବାଙ୍କର ଉଦର ବଳପୂର୍ବକ ମର୍ଦ୍ଦନ କରୁଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଦେଖି ଜଣେ ଭକ୍ତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ସେବା କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ସେ କହିଲେ ଏମିତି କଲେ ବାବାଙ୍କର ଅନ୍ତନଳୀ ଓ ନାଡ଼ି ଚୂର୍ଣ୍ଣବିଚୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ । ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଏତିକି କଥା ବାହାରିଛି କି ନାହିଁ ବାବା ତାଙ୍କ ଆସନରୁ ଉଠିପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଜଳନ୍ତା ଅଙ୍ଗାର ସମାନ କ୍ରୋଧାଗ୍ନି ପାଲଟିଗଲେ । ତାଙ୍କୁ ରୋକିବାର ସାହସ କାହାର ଅଛି ? ଦୁଇହାତରେ ସଟ୍‌କାର ଗୋଟିଏ ମୁନକୁ ଧରି ସେ ନାଭିଦେଶରେ ଲଗାଇଲେ ଏବଂ ଆର ମୁନଟି ଭୂମି ଉପରେ ରଖି ପେଟକୁ ଜୋର ଜୋର କରି ଧକ୍କାଦେଲେ । ସଟ୍‌କା ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ତିନି ଫୁଟ ଲମ୍ବା ଥିଲା । ଯେପରି ବାବା ଧକ୍କା ଦେଉଥିଲେ, ପ୍ରତୀତ ହେଲା ଯେ ସଟ୍‌କା ନାଭିରେ ଛିଦ୍ର କରି ପଶିଯିବ । ଦେଖଣାହାରୀମାନେ ପେଟ ଫାଟିଯିବ କି କ'ଣ ଭାବି ଭୟଭୀତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ବାବା ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଦୃଢ଼ତାର ସହ ରହି ଭୂମି ସହ ମିଶିଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପେଟ ଫାଟିବାର ଆଶଙ୍କା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିଲା । ସମସ୍ତେ କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବିମୂଢ଼ ହୋଇପଡୁଥିଲେ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଚକିତ ଓ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ସେମାନେ ମୂକ ସମାନ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ । ପ୍ରକୃତରେ ଭକ୍ତଜଣଙ୍କର ଏତିକି ମାତ୍ର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ଯେ ବାବାଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ନହେଲା ଭଳି ହାଲକା ଭାବରେ ତାଙ୍କର ସେବା କରାଯାଉ । ବାବା କଷ୍ଟ ପାଆନ୍ତୁ, ଏହି ଇଚ୍ଛା କାହାର ନଥିଲା । ଭକ୍ତମାନେ ତ ସଦ୍‌ଭାବନା ରଖି ଏହି କଥା କହିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବାବା ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ କିଞ୍ଚିତମାତ୍ର କାହାର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଚାହୁଁନଥିଲେ । ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମନରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଜାତ ହେଲା ଯେ ଭଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନେ ଯେଉଁ କଥା କହିଥିଲେ ତା'ର ପରିଣତି ଏପରି ହେଲା କାହିଁକି ଏବଂ ସେମାନେ କେବଳ ନୀରବ ଦର୍ଶକ ରହିବା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି କରିପାରିଲେ ନାହିଁ । ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ବାବାଙ୍କର କ୍ରୋଧ ଶାନ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ସଟ୍‌କା ଛାଡ଼ି ସେ ପୁଣି ନିଜ ଆସନ ଉପରେ ବିରାଜମାନ କଲେ । ଏହି ଘଟଣାରୁ ଭକ୍ତମାନେ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କଲେ ଯେ ଅନ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ବାବାଙ୍କ ସେବା କରିବାକୁ ଦେବେ । କେବଳ ବାବା ହିଁ ସେବାର ମୂଲ୍ୟ କଳିବାକୁ ସମର୍ଥ ଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସାଇନାଥାର୍ପଣମସ୍ତୁ । ଶୁଭଂ ଭବତୁ ।।